

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τους κ.κ. Υπουργούς

--Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

--Μετανάστευσης και Ασύλου

Θέμα: "Αναφορά για την κατάσταση στη Μανωλάδα | Νοέμβριος 2022"

Η Κ.Ο. του ΜέΡΑ25 καταθέτει ως αναφορά την έρευνα του Manolada Watch που αποτελεί μια πρωτοβουλία του οργανισμού Generation 2.0 for Rights, Equality & Diversity για την παρακολούθηση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης των μεταναστών εργατών γης στη Μανωλάδα Ηλείας. Η αναφορά συντάχθηκε σε συνέχεια της επίσκεψης του οργανισμού στη Μανωλάδα στις 23 Νοεμβρίου 2022. Σε αυτήν αναφέρονται τα νομικά προβλήματα που ζητούν μόνιμη λύση καθώς η συντριπτική πλειονότητα των εργατών γης παραμένει χωρίς έγγραφα. Το μόνο έγγραφο που δίνεται στους μετανάστες εργάτες γης χωρίς χαρτιά είναι οι βεβαιώσεις αναβολής απομάκρυνσης που δεν αποτελεί άδεια διαμονής. Επιπλέον, οι συνθήκες διαβίωσης είναι ιδιαίτερα δυσχερείς χωρίς να παρουσιάζουν καμία βελτίωση. Στον καταυλισμό παραμένουν οι αυτοσχέδιες παράγκες από καλάμια, σίδερα και νάilon θερμοκηπίου. Επίσης, δεν είναι σαφές πόσοι από αυτούς έχουν εμβολιαστεί πλήρως ή έχουν λάβει μόνο τη μία δόση. Τέλος, δεν υπάρχει χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση προγραμμάτων ελληνομάθειας παρά την εξασφάλιση κονδυλίων.

Επισυνάπτεται η αναφορά.

Παρακαλούμε για την απάντηση και τις ενέργειές σας και να μας ενημερώσετε σχετικά.

Αθήνα, 13/12/2022

Οι καταθέτοντες Βουλευτές

Γιάννης Βαρουφάκης

Μαρία Απατζίδα

Κρίτων Αρσένης

Κλέων Γρηγοριάδης

Γιώργος Λογιάδης

Σοφία Σακοράφα

<https://g2red.org/el/report-on-the-situation-at-manolada-november-2022/>

Το *Manolada Watch* αποτελεί μια πρωτοβουλία του οργανισμού *Generation 2.0 for Rights, Equality & Diversity* για την παρακολούθηση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης των μεταναστών εργατών γης στη Μανωλάδα Ηλείας.

Από το 2017 ως οργανισμός ασχολούμαστε με την κατάσταση που επικρατεί στην περιοχή, με αποτέλεσμα να συλλέξουμε πολλά στοιχεία και ανάλογη εμπειρία. Την εμπειρία αυτή αποφασίσαμε να τη μοιραστούμε δημόσια, ώστε να συμβάλλουμε στην ενημέρωση και στην ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας και των αρμόδιων φορέων για την περίπτωση της Μανωλάδας.

Η παρούσα αναφορά συντάχθηκε σε συνέχεια της επίσκεψης του οργανισμού στη Μανωλάδα στις 23 Νοεμβρίου 2022, κατά την οποία συναντήσαμε τον Δήμαρχο Ανδραβίδας-Κυλλήνης και στη συνέχεια επισκεφτήκαμε έναν από τους καταυλισμούς και συνομιλήσαμε με μετανάστες εργάτες γης. Σε συνέχεια της επίσκεψης, επικοινωνήσαμε με το Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) Ανδραβίδας-Κυλλήνης, όπως επίσης και τον δικηγόρο Βασίλη Κερασιώτη σχετικά με την πορεία δύο σχετικών δικαστικών υποθέσεων.

Εργάτες γης

Σύμφωνα με το ΚΕΜ Ανδραβίδας-Κυλλήνης, κατά την απογραφή πληθυσμού του 2021, η υπηρεσία κατάφερε να καταγράψει 2.000 μετανάστες εργάτες γης. Μέχρι τότε δεν υπήρχαν επίσημα στοιχεία για τον πληθυσμό τους, όμως σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ιδίων των εργατών γης, καθώς και των τοπικών αρχών, υπολογίζεται ότι κατά την υψηλή καλλιεργητική περίοδο της φρούλας οι μετανάστες εργάτες γης, κυρίως με καταγωγή από το Μπαγκλαντές και λιγότερο από το Πακιστάν, έφταναν τους 6.000-8.000 τα προηγούμενα χρόνια.

Σύμφωνα με την εκτίμηση της δημοτικής αρχής, αυτή την περίοδο διαμένουν και εργάζονται περί τους 2.500 εργάτες γης στην περιοχή. Ο αριθμός αυτός είναι πολύ μικρός σε σχέση με τις ανάγκες εργασίας στις καλλιέργειες φρούλας, αφού ιδανικά θα έπρεπε να απασχολούνται 5.000 άτομα. Ο μειωμένος αριθμός εργατών, κατά τη δημοτική αρχή, οφείλεται κυρίως στη μετακίνηση πολλών εργατών γης κατά το προηγούμενο διάστημα στην Ιταλία και την Ισπανία, όπου υπήρξαν συστήματα νομιμοποιήσεων στον αγροτικό τομέα. Παράλληλα, σύμφωνα με τους ίδιους τους εργάτες γης, πολλοί ομοεθνείς τους βρίσκονται σε άλλες περιοχές της Πελοποννήσου ή της Ελλάδας, εργαζόμενοι σε καλλιέργειες που τους αποφέρουν υψηλότερα ημερομίσθια, όπως οι ελιές.

Νομικό καθεστώς

Η συντριπτική πλειονότητα των εργατών γης παραμένουν χωρίς έγγραφα. Το ιδιότυπο καθεστώς της απασχόλησης με εργόσημο στην αγροτική οικονομία παράτυπα διαμενόντων μεταναστών —το γνωστό άρθρο 13Α του Ν. 4251/2014— θεσμοθετήθηκε το 2016. Η ρύθμιση αυτή καταργήθηκε τον Ιούλιο του 2022 αλλά εν τέλει επανήλθε με διαδοχικές νομοθετικές διατάξεις για ορισμένο διάστημα κάθε φορά. Βάσει της τελευταίας τροπολογίας που προστέθηκε στον Ν. 4997/2022 θα ισχύει μέχρι τις 30/06/2023. Δεν πρόκειται για άδεια διαμονής, καθώς το μόνο έγγραφο που δίνεται στους εργάτες γης χωρίς χαρτιά είναι βεβαιώσεις αναβολής απομάκρυνσης. Η διαδικασία αυτή δεν έτυχε ευρείας εφαρμογής τα προηγούμενα χρόνια και οι εργάτες γης που εντάχθηκαν σε αυτή ήταν τελικά ελάχιστοι. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Αστυνομικού Τμήματος Βάρδας που παρουσιάζονται σε προηγούμενες αναφορές καταγράφονταν περίπου 700 αναβολές απομάκρυνσης ανά έτος και το 2022 μόνο 140.

Επίσης, υπενθυμίζεται ότι μετά τη μεγάλη πυρκαγιά που εκτυλίχθηκε σε έναν από τους καταυλισμούς το καλοκαίρι του 2018 νομιμοποιήθηκαν μέσω της άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους (για ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας) 355 άτομα συνολικά, 286 από το Μπαγκλαντές και 69 από το Πακιστάν.

Τέλος, η εφαρμογή του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ Ελλάδας και Μπαγκλαντές, που υπογράφηκε στις 9 Φεβρουαρίου 2022 και τέθηκε σε ισχύ στις 22 Ιουλίου με τον Ν. 4959/2022, έχει ήδη καθυστερήσει αρκετούς μήνες. Σε αυτό περιλαμβάνονται προβλέψεις για το νομικό καθεστώς των εργαζομένων πολιτών Μπαγκλαντές στην Ελλάδα. Ειδικότερα, θα δοθεί η δυνατότητα σε 15.000 πολίτες από το Μπαγκλαντές που σήμερα διαμένουν στην Ελλάδα χωρίς έγγραφα, καθώς και σε έως 4.000 άτομα που θα έρχονται από το Μπαγκλαντές ανά έτος, να ενταχθούν στο καθεστώς άδειας εποχικής εργασίας. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να διαβάσετε το σχετικό απόσπασμα από την προηγούμενη [αναφορά του Σεπτεμβρίου 2022](#).

Συνθήκες διαβίωσης

Οι συνθήκες διαβίωσης είναι ιδιαίτερα δυσχερείς χωρίς να παρουσιάζουν καμία βελτίωση. Στον καταυλισμό, τον οποίο επισκεπτόμαστε σταθερά, παραμένουν οι αυτοσχέδιες παράγκες από καλάμια, σίδερα και νάλιον θερμοκηπίου. Η αναφορά του Σεπτεμβρίου 2022 περιγράφει λεπτομερώς την κατάσταση εκεί. Αυτή την περίοδο εξαιτίας των συχνών βροχοπτώσεων και των χειμερινών καιρικών συνθηκών ο καταυλισμός που βρίσκεται πάνω στο χώμα κατακλύζεται από λάσπες και νερά, με αποτέλεσμα τα περάσματά του να είναι δύσκολα προσβάσιμα.

Σύμφωνα με τη δημοτική αρχή, το τελευταίο διάστημα έχουν υπάρξει κάποιες πρωτοβουλίες από παραγωγούς για την κατασκευή καταλυμάτων με ρεύμα και νερό, με στόχο τη στέγαση των εργατών γης.

Τέλος, στις 30/11/2022 το Δικαστήριο της Αμαλιάδας, το οποίο εξέτασε τα αίτια της μεγάλης πυρκαγιάς που ξέσπασε σε έναν από τους καταυλισμούς το 2018, αθώωσε τους εργάτες γης, που κατηγορούνταν για εμπρησμό από αμέλεια, συνδέοντας αιτιωδώς το σκεπτικό του με τις συνθήκες διαβίωσης στη Μανωλάδα.

Συνθήκες εργασίας

Την περίοδο αυτή οι ανάγκες εργασίας είναι αυξημένες, καθώς ήδη έχει αρχίσει η συγκομιδή για ορισμένες πρώιμες ποικιλίες φράουλας. Σύμφωνα με μαρτυρίες των εργατών γης, το ημερομίσθιο κυμαίνεται πλέον στα 30 ευρώ, μετά από νέα αύξηση που καταγράφηκε ήδη από τον Σεπτέμβριο του 2022. Τα προηγούμενα χρόνια το ημερομίσθιο είχε παγιωθεί στα 24 ευρώ, ενώ τον Μάρτιο του 2022 καταγράφηκε η πρώτη αύξηση στα 27 ευρώ. Οι διαδοχικές αυξήσεις κατά το τελευταίο έτος φαίνεται ότι οφείλονται στην έλλειψη εργατικού δυναμικού για τις καλλιέργειες φράουλας.

Εκκρεμεί τέλος ακόμη μια δίκη σε συνέχεια της πυρκαγιάς του 2018, στην οποία κατηγορούμενοι είναι εργοδότες-παραγωγοί για αδήλωτη εργασία μετά τη μηνυτήρια αναφορά που είχε καταθέσει τότε ο πρώην Ειδικός Γραμματέας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας. Η δικάσιμος της 29ης Νοεμβρίου 2022 αναβλήθηκε και προσδιορίστηκε εκ νέου για τον Μάιο του 2023.

Κοινωνική Προστασία και Ένταξη

Σύμφωνα με τις πληροφορίες από το ΚΕΜ κατά το προηγούμενο διάστημα εμβολιάστηκαν κατά της πανδημίας COVID-19 περίπου 1.000 εργάτες γης χωρίς να είναι σαφές πόσοι από αυτούς έχουν εμβολιαστεί πλήρως ή έχουν λάβει μόνο τη μία δόση. Επίσης, η δημοτική αρχή μας ενημέρωσε πως συνεργάζεται με τον Ιατρικό Σύλλογο Ηλείας για τη χορήγηση εμβολίων κατά της φυματίωσης.

Τέλος, ενώ έχει προβλεφθεί εδώ και κάποια χρόνια η υλοποίηση του προγράμματος ελληνομάθειας (μαθήματα ελληνικών σε ενήλικες) από το ΚΕΜ, αυτό δεν έχει ξεκινήσει ακόμα παρά την εξασφάλιση των απαραίτητων κονδυλίων για την εφαρμογή του.

Ο καταυλισμός που βρίσκεται εντός του οικισμού ©Generation 2.0 RED

Εικόνες από τα παραπήγματα που βρίσκονται μες στη λάσπη και τα σκουπίδια, ενώ είναι ανύπαρκτες οποιεσδήποτε εγκαταστάσεις υγιεινής
©Generation 2.0 RED